

СУБОТА
14
ТРАВНЯ,
№ 16 (643)
1960 року
Ціна 20 коп.

НАШОМУ
УНІВЕРСИТЕТОВІ
95 РОКІВ.

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

Це хвилює всіх

Великий актовий зал переповнений до відказу. Люди стоять навіть у відкритих дверях і за ними, в коридорі. Те, про що йде мова на сьогоднішньому мітингу, хвилює всіх. Всі присутні уважно слухають завідуючого кафедрою політекономії, доцента О. Г. Лобунця, який розповідає про роботу п'ятої сесії Верховної Ради СРСР п'ятого скликання. О. Г. Лобунець коротко передає зміст доповіді на сесії Першого секретаря ЦК КПРС і Голови Ради Міністрів СРСР М. С. Хрущова, розповідає про історичні рішення і закони, прийняті сесією: закон про скасування податків з населення, закон про скорочення робочого дня і робочого тижня, з'ясує суть заходів партії і уряду щодо зміцнення радянського карбованця.

На трибуну один за одним піднімаються секретар партійного бюро географічного факультету Б. Л. Гуревич, професор О. О. Морозов, професор А. І. Костарев, студент фізико-математичного факультету В. Кімерін.

Всі вони висловлюють своє захоплення і цілковиту підтримку за-

Йде сесія

З 15 квітня студенти географічного факультету розпочали складати заліки і частково екзамен.

Студенти I курсу склали заліки з іноземної мови, української мови, географії ґрунтів, математики і екзамен з хімії, на якому ряд студентів одержали відмінні оцінки — Поманська, Гладких та інші.

Складено також екзамен з історії КПРС. З 32 чоловік 15 одержали на екзамені «відмінно» (Дорофеева, Поманська, Шуйський та інші); 7 чоловік одержали оцінку «добре» і лише одна Сидоркіна має «незадовільно».

Студенти II курсу склали залік з української мови, іноземної мови, основ сільського господарства; третьокурсники — з методики польових досліджень, фізичної географії СРСР, іноземної мови та екзамен з політекономії.

IV курс склав заліки з курсу краєзнавства, агрокліматології, основ атеїзму, економгеографічного районування південного заходу УРСР. Економіко-географи склали екзамен з курсу географії населення. З 25 студентів «відмінно» тут одержали 12 чоловік — Леоніва, Жабко, Панич, Тишаєва, Бакута та інші, решта студентів одержали оцінку «добре».

Фізгеографи також без жодного «задовільно» склали екзамен з організації території.

Студенти V курсу 16 травня захищатимуть свої дипломні роботи.
Г. МІЩЕНКО.

ходів нашого рідного Радянського уряду, спрямованих на найповніше задоволення матеріальних і культурних потреб радянської людини і закликають віддати всі сили чесній, самовідданій праці на благо і процвітання Вітчизни.

Всі виступаючі з величезним обуренням говорять про ворожу провокаційну вилазку США, які застали на території СРСР свого повітряного шпигуна.

Учасники мітингу одногласно ухвалили рішення, в якому взяли на себе зобов'язання працювати ще краще, щоб своєю працею гідно відповісти на турботу партії і уряду про благо народу.

Збори обговорили підготовку до сесії

На фізико-математичному факультеті відбулися відкриті партійні збори, присвячені підготовці до сесії.

З доповіддю виступив заступник декана Д. І. Поліщук. Він відзначив незадовільну підготовку до сесії студентів I курсу, вказав на несерйозне ставлення до деяких предметів — фізикових, креслення, історії. Багато пропущено занять з фізкультури у Попова та Ісерліса. Торсукова з 10 занять з креслення пропустила 9. В обговоренні виступили Н. Г. Пушек, Ю. М. Шмандін, О. П. Філянська, А. А. Каспар'янц, Е. Б. Лейбман та інші.

Було відзначено відставання у навчанні студентів I курсу фізичного відділу Михайловського, Варламова, Безрук, Гумінської, які погано готуються до колоквіумів, не виконують домашніх завдань.

Такі ж збори відбулися на біологічному факультеті.

У своїй доповіді декан факультету І. І. Погребняк, підкресливши, що підготовка до сесії, по суті, велася на протязі всього семестру, разом з тим зауважив, що не всі студенти серйозно ставляться до навчання. Велику кількість лекцій і практичних занять пропустили студенти Стратієвський, Щукін (I курс), Черних, Мірошніченко (II курс), Дятлов, Горбенко, Довженко (IV курс). Погано готувались до семінарів з історії КПРС студенти II курсу Лимонова, Циганкова, Єгоров, Цвятко, Мірошніченко, Качур, Бірманова, Дудченко, а на вечірньому відділі — Боярницька, Кодра, Циплакова. Пропускали семінари з політекономії студенти III курсу Пишов, Костенко та інші.

Збори намітили ряд заходів, скерованих на якнайшвидшу ліквідацію недоліків у підготовці до сесії і на добру організацію самої сесії.

Всі захистили!

Коли на історичному факультеті запитують: «Як у вас справи з курсовими роботами?» — кожний історик з гордістю відповідає: «Всі захистили!» І це так.

Вже в квітні всі студенти історичного факультету закінчили роботу над курсовими. І захистили в більшості своїй успішно. Ще у вересні були розібрані всі теми. З самого початку жовтня деканат і партійне бюро факультету перевіряли стан написання курсових робіт. Керівники робіт викликали студентів на консультації, допомагали підбирати літературу, складати плани.

15 березня відбувся перший захист. Студенти Степанов, Якупов, Гансова, Гоменюк, Скроцький захистили свої курсові на «відмінно» і «добре».

18 квітня на історичному факультеті всі студенти захистили курсові роботи.

Найбільш вдалі роботи у студентів В. Козленка (IV курс), К. Поглубко, П. Секерського, Т. Скуратовської, А. Зелінського, Н. Якупова (III курс), В. Бистріна (IV курс), Т. Цесарук (II курс) і багатьох інших. Ці студенти використовували великий документальний і бібліографічний матеріал, багато і наполегливо працювали протягом семестру. Найкращі з цих робіт будуть опубліковані в студентському науковому збірнику.

Р. ЧАСТНАЯ.

4,7 МІЛЬЙОНА КАРБОВАНЦІВ — на створення обчислювального центру

Велике починається з малого. Обчислювальний центр (а як такий він буде скоро) організовується почав з маленької лабораторії. Не було обчислювальних машин, були тільки ентузіасти, їх умілі руки і до них електропаяльники, олово, фанера, інший інвентар.

Тепер на дверях аудиторії № 35 по вул. Петра Великого, 2, красується напис: «Кабінет обчислювальної математики», а в самій аудиторії, на ще одних дверцятах — «Сторонній вхід заборонено». Але заходити можна всім, кого справді цікавить обчислювальна математика... і не тільки їм. В лабораторії завжди сонце, а тепер — і весна. Тут бувають екскурсії школярів, студентів інституту інженерів морського флоту, інженерів з раднаргоспу, інженерів-електриків, студентів педіну.

Тут розв'язуються студентами-обчислювальниками задачі на МПТ-9, тут приймають заяви на розв'язування задач різного характеру і з нетерпінням чекають та-

На допомогу вчителям

Кафедра російської мови (завідуючий кафедрою доцент Н. І. Букатевиц) проводить велику роботу по удосконаленню методів викладання російської мови. Координуючи свої дії з інститутом удосконалення вчителів, кафедра встановила тісні зв'язки з учительським колективом шкіл міста і області. На засіданнях кафедри разом з працівниками інституту розглядаються головні методичні питання і намічаються заходи щодо налагодження тісніших зв'язків з вчителями середніх шкіл і поліпшення викладання російської мови як у вищих школах, так і в середніх навчальних закладах.

Викладачів кафедри — доцента С. А. Савицьку, М. О. Рудякова, викладача Т. А. Туліну — можна часто зустріти в учительських колективах при інституті удосконалення вчителів і в середніх школах, де вони виступають з лекціями та

проводять консультаційну роботу.

Останнім часом члени кафедри разом з інститутом удосконалення вчителів розгорнули корисну роботу по вивченню рівня викладання російської мови в школах районів області, які мають різний національний склад учнів (гагаузи, болгари, молдавани).

З метою подання допомоги учителям російської мови від кафедри в березні місяці була направлена в Тарутинський район старша лаборантка Н. П. Нікуліна. Вона відвідала не лише школи районного центру, а й школи села Підгорного.

Було організовано міжрайонний семінар вчителів російської мови і літератури Тарутинського і Бородинського районів. Матеріали семінару обговорюються зараз на кафедрі російської мови і в інституті удосконалення вчителів.

М. Г. ШАТУХ.

Нова форма наукової роботи

Нова для нашого факультету форма наукової роботи студентів — проблемні наукові семінари, введені в цьому навчальному році на кафедрі економічної географії, — виникла в результаті залучення студентів до участі в науковій роботі кафедри.

Наукові семінари відрізняються від наукових гуртків цілеспрямова-

ною єдиною тематикою. Протягом року члени семінару працюють над єдиною проблемою, вивчаючи її теоретичні основи, практичні завдання, зв'язані з розв'язанням проблеми, знайомляться з вітчизняною та іноземною літературою з даної проблеми.

Проблеми семінарів — це частина наукової тематики кафедри.

При кафедрі економічної географії працює 3 семінари. Два з них — по вивченню міст України. В них беруть участь студенти III і IV курсів. Третій семінар — з економічної оцінки земель. В семінарах по вивченню міст України працює 20 студентів, в семінарі по економічній оцінці земель — 8 студентів. Заняття семінарів відбуваються регулярно 2 рази на місяць.

Студенти, які беруть участь в роботі семінару по оцінці земель, виїжджали до колгоспів області і привезли звідти цікаві матеріали.

Члени семінару по вивченню міст 1 червня виїжджають на виробничу практику в райони Прикарпаття і Закарпаття. У вересні розпочне роботу експедиція по дослідженню рослин Кримської області.

Робота проблемних наукових студентських семінарів ведеться у відповідності з планом НСТ факультету. Вона помітно активізувала наукову роботу студентів на факультеті, сприяла перенесенню центру виховної роботи безпосередньо на кафедри.

Лариса БІЛИК,
аспірантка фізико-математичного факультету.

Н. І. БЛАЖКО,
керівник проблемного семінару.

Трибуна комсомольського активіста

Із листування з друзями

В квітні місяці на всіх факультетах університету пройшли звітно-виборні комсомольські збори, на яких було висловлено ряд зауважень і пропозицій по роботі комсомольської організації. Редакція газети попросила заступника секретаря комітету комсомолу Н. Плоткіну систематизувати і проаналізувати ці зауваження і пропозиції і виступити з нашої «Трибуни комсомольського активіста». Нижче ми друкуємо статтю Н. Плоткіної.

Організаційна робота

Треба наперед зазначити, що організаційна робота в комсомольських організаціях університету ще не досить міцно поставлена, тому новообраному активістові доведеться дуже багато зробити в цьому відношенні.

Відповідальність за роботу факультетських і курсових комсомольських організацій в першу чергу несуть члени факультетського бюро. Бюро повинно являти собою орган колегіального керівництва. А от в одній з крашій організацій університету — комсомольській організації історичного факультету — в цьому відношенні не все було гаразд. В звітній доповіді факультетського бюро так і сказано: «Бюро не стало в повній мірі колегіальним органом керівництва... Члени бюро цікавилися роботою свого сектора і менше — роботою інших секторів». Тому й виходило, що під час вирішення того чи іншого питання, особливо активним був член бюро, роботу якого на той момент аналізували, а решта залишалась пасивними.

На жаль, цей недолік властивий всім факультетським бюро. Звідси й ще одна вада — члени бюро займаються тільки своїми секторами, а інші їх мало хвилюють. Тому навіть в межах свого курсу або групи такі активісти часто забувають, що вони члени факультетського бюро і зобов'язані допомагати в роботі своїй організації.

Товариш Курас — агітпроп III курсу того ж таки історичного факультету — на зборах відзначав, що на курсі 5 членів факультетського бюро, а допомога від них дуже мала, вірніше, майже ніякої. Те ж можна сказати про членів бюро географічного факультету, які навчаються на II курсі: актив

на курсі потребує допомоги, та члени факультетського бюро — студенти цього ж курсу — її не подають.

На географічному факультеті оргсектори факультетського бюро замкнулись в рамки одного сектора, а роботи останніх секторів приділяють мало уваги. Цей недолік властивий і деяким курсовим бюро, наприклад, бюро III курсу фізичного відділу фізико-математичного факультету, яке не було органом колективного керівництва, що, звичайно, відбилась на роботі комсомольської організації курсу.

З усього сказаного зрозуміло, наскільки важливо, щоб факультетські і курсові бюро були єдиним, згуртованим органом. Ні в якому разі не можна замикатися тільки в рамках свого сектора. Активіст повинен бути активістом в повному розумінні цього слова і аж ніяк не активістом лише, припустимо, в спортивній роботі, забуваючи, що є й робота культурно-масова, учбова тощо.

Планування комсомольської роботи

Погані ще справи з плануванням роботи, і про це говорилося на багатьох зборах. Дечого ми домоглися: в усіх факультетських бюро та в більшості курсових і групових плани робіт складаються. Та справа в тому, що тільки складає плани і поставити на цьому крапку — недостатньо. А візьмемо для прикладу біологічний факультет: плани складають, проте курсові активісти, не говорячи вже про рядових комсомольців факультету, рідко їх бачать.

На історичному факультеті, як видно із виступу комсорга II кур-

су Клішевського, перший раз за два роки комсорг ознайомився з планами роботи комсомольської організації факультету. На фізико-математичному факультеті в багатьох організаціях плани роботи знають тільки члени курсових бюро, а курс залишається збоку. А тому зацікавленість комсомольців роботою організації падає.

Часто буває й так, що план хороший, а роботи нема. Все це говорить про формальне ставлення до планування роботи. Перш, ніж скласти план, потрібно поговорити з людьми, дізнатися, що б хотіли вони зробити, а потім розробити план і обов'язково ознайомити з ним комсомольців. Адже важливо не те, скільки пунктів у плані, а які це пункти. Нехай група намітить всього 2—3 заходи на місяць, але проведе їх добре — тоді й користь, звичайно, буде. Не повинно бути роботи без плану. Коли наперед не продумати певного заходу, то й пройде він нецікаво.

До речі, про самі заходи. У звітній доповіді бюро географічного факультету відзначалась повна відсутність ініціативи у проведенні заходів. Говорити про повну відсутність ініціативи не можна, але треба погодитись, що в значній мірі це так. Це відзначалось також і на конференції фізико-математичного факультету: «В курсових бюро спостерігається відсутність ініціативи, скованість». Потрібно, щоб наші активісти внесли в роботу живий, комсомольський вогник, треба шукати нові, цікаві форми роботи. Тоді не доведеться говорити про пасивність комсомольців.

(Далі буде).

У Жанни будуть нові друзі

«У тебе будуть нові друзі, Жанно! Обов'язково будуть!» Так закінчувалась стаття в одному із номерів газети «Комсомольське плем'я».

В ній розповідалось про дівчину, яка ось уже 5 років лежить в 2-й палаті кістково-туберкульозного відділення 2-ї обласної лікарні, — Жанну Хижняк. Операція пройшла невдало, але волі і сил у дівчини вистачає на боротьбу з будь-яким

фізичним боєм. Набагато важче терпіти гірку образу на своїх колишніх, і, як раніше здавалось, справжніх подруг.

Доля цієї дівчини не могла не схвилювати нас. Студентки хімічного факультету третього і першого курсів гаряче підтримали пропозицію відвідати хвору дівчину.

Деякі з них побували в лікарні, де лежить Жанна. І хоча спочатку всі мовчали, почувалося, що, роз-

говорившись, дівчата перекинули місток до майбутньої дружби. Студентки обіцяли Жанні приносити книги, допомагати у навчанні (дівчина буде вчитись заочно).

Так! У Жанни будуть нові, справжні друзі. Зараз вона одержує багато теплих, дружніх листів.

Т. АГАФОНОВА,
студентка I курсу
хімічного факультету.

Ленінська ідея мирного співіснування завойовує світ

Марксизм-ленінізм учить, що пояснення внутрішньої і зовнішньої політики потрібно шукати в суспільному устрої. К. Маркс, Ф. Енгельс, В. І. Ленін неодноразово підкреслювали, що саме внутрішня політика є визначальною і лежить в основі зовнішньої політики кожної держави.

Миротлюбна зовнішня політика СРСР обумовлена самою природою соціалістичної держави і дією основного економічного закону соціалізму. Тільки міцний і тривалий мир між народами створює необхідні умови для невпинного розвитку соціалістичної економіки, для забезпечення максимального задоволення постійно зростаючих матеріальних і культурних потреб всього радянського народу. Виходячи з цього, соціалістична держава проводила і проводить політику миру і дружби між народами, єдино правильну політику, яка відповідає життєвим інтересам не лише радянських людей, а й усього трудового людства. Трудящі всіх країн бачать в особі Радянського Сою-

зу вірного захисника миру і безпеки народів і називають нашу велику Батьківщину прапором носцем миру.

Наріжним каменем і генеральною лінією радянської зовнішньої політики був і залишається ленінський принцип мирного співіснування двох протилежних систем — соціалізму і капіталізму.

Висновок про можливість мирного співіснування держав з різним соціально-економічним ладом безпосередньо витікає з ленінського вчення про імперіалізм, з його теорії соціалістичної революції. В силу закону нерівномірності економічного і політичного розвитку капіталістичних країн в епоху імперіалізму одночасна перемога соціалістичних революцій у всіх країнах неможлива. Соціалістичний лад, який переміг в одній країні, буде протягом певного часу існувати і розвиватися серед капіталістичних країн в умовах капіталістичного оточення.

В працях В. І. Леніна з особливою силою підкреслена об'єктивна

необхідність і історична неминучість тривалих і сталих зв'язків між соціалізмом і капіталізмом, всебічно науково розроблено економічні і політичні основи мирного співіснування двох протилежних систем.

Обов'язковим супутником і виразником мирного співіснування двох систем є економічне змагання. В. І. Ленін неодноразово говорив про те, що результат історичного «спору» соціалізму з капіталізмом повинен вирішуватися не війною, а мирним економічним «змаганням». В. І. Ленін виходив з глибокої впевненості у перемозі в цьому змаганні соціалістичної системи, яка продемонструє свої вирішальні переваги перед капіталізмом.

В. І. Ленін викрив спроби трубатурів імперіалізму змішати питання міждержавних стосунків, мирного співіснування з ідеологічною боротьбою, висміяв наклеп на комуністів, яких обвинувачували у прагненні «експортувати» революцію.

Незмінні, неухитні основи зовнішньополітичної діяльності Радянського Союзу, всіх країн могутнього соціалістичного табору складають ленінські принципи, благородні

ідеї миру і мирного співіснування. Для Комуністичної партії і Радянського уряду, для всіх радянських людей справа зміцнення миру і безпеки народів не є питанням тактики і дипломатичного маневрування. Це генеральна лінія радянської зовнішньої політики.

Ленінський принцип мирного співіснування довів свою силу і життєвість, знайшов широке міжнародне визнання. Він стає нині головним шляхом і могутньою силою світової політики. Ленінська ідея мирного співіснування означає, що в сучасних умовах є лише два шляхи: або мирне співіснування, або найруйнівніша в історії людства війна. Третього виходу немає. М. С. Хрущов у низці своїх виступів розкрив виняткову актуальність питання про мирне співіснування сьогодні: «Мирне співіснування, — говорить М. С. Хрущов, — це єдиний шлях, який відповідає інтересам всіх народів. Відмовлятися від нього значило б в сучасних умовах приректи весь світ на страшну винищувальну війну, тоді як є повна можливість уникнути її». («Правда», 6.IX.59 року).

Наш уряд висунув програму загального і повного роззброєння,

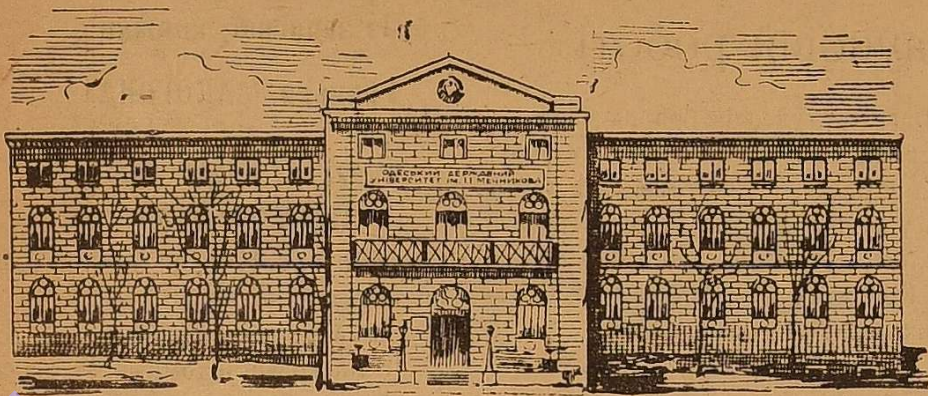
став ініціатором припинення випробувань і повної заборони ядерної зброї, невідкладного урегулювання німецької проблеми. Ці благородні пропозиції Радянського уряду відкривають людству шлях до уникнення лих війни і тягара імперіалізму.

Для сотень мільйонів людей все зрозумілішою стає істина, що кожний крок нашого уряду спрямований на зміцнення миру і дружби між народами. Все прогресивне людство схвалює і активно підтримує зовнішню політику Радянського Союзу — політику широкого співіснування двох систем, політику збереження і зміцнення миру і безпеки народів, поважання їхньої свободи і незалежності, розвитку економічних і культурних зв'язків з усіма країнами.

Ленінська ідея мирного співіснування переможно крокує по всій земній кулі, рішуче пробиває собі шлях в міжнародне життя, завойовує світ, і немає такої сили, яка могла б зупинити триумфальний марш ленінських ідей миру, ідей комунізму.

О. Г. ЗУБОВ,
кандидат історичних наук.

Одеський державний університет —сьогодні

Вчора минуло 95 років з дня заснування нашого університету — одного з найкрупніших університетів України.

За 95 років свого існування університет підготував понад 18 тисяч спеціалістів, в тому числі за роки Радянської влади — понад 11 тисяч. В університеті разом з радянською молоддю одержують вищу освіту молоді громадяни країн народної демократії. Лише за останні роки університет закінчило 80 студентів-іноземців, серед яких були китайці, чехи, албанці, поляки, корейці, угорці та інші.

Випускники Одеського університету працюють в різних кутках нашої неосяжної країни — в середніх школах, в лабораторіях, на заводах та фабриках, в науково-дослідних установах, вузах, партійних і радянських установах.

Колектив наукових працівників університету, керуючись рішеннями XXI з'їзду КПРС і наступних Пленумів ЦК КПРС і ЦК КПУ України, виконує багатогранну науково-дослідну роботу, зв'язану з актуальними питаннями народного господарства і культури нашої країни і спрямовану на розробку низки теоретичних і практично важливих проблем.

Лише в 1959 році університет випустив 6 збірників наукових праць, 2 монографії, 4 книги курсів лекцій і низку інших видань. Всього за 1959 рік науковими працівниками університету опубліковано 300

назв наукових статей, монографій, посібників загальним обсягом більше як 290 друкованих аркушів.

Останнім часом значно посилюється зв'язки університету з підприємствами Одеського та інших раднаргоспів. В 1959 році 6 із 12 господарських тем були виконані для підприємств Одеського раднаргоспу.

Велике значення для дальшого поліпшення науково-дослідної роботи в університеті мають міжвузівські наукові конференції і наради. Лише за останні два роки в університеті було організовано 8 великих наукових міжвузівських нарад і конференцій, які в багатьох випадках мали всесоюзний масштаб.

За останні роки значно посилюються міжнародні зв'язки університету. Професори і викладачі університету виїжджали в наукові командировки і для читання лекцій до Болгарії, Польщі, Румунії, США. Університет часто відвідують делегації вчених і окремі вчені з різних країн. Тільки в цьому місяці з університетом знайомилися вчені-професори з Китайської народної республіки, Чехословаччини і Японії.

Йдучи назустріч 100-річчю університету, колектив професорів, викладачів і студентів повний рішучості з честю виконати завдання, поставлені партією і урядом перед вищою школою.

Пишуть Нащипускники

Завжди молодий і прекрасний

Вступив я до університету в 1930 році (тоді університет називався інститутом фізхімату). Пам'ятаю один з вересневих ранків того року. Я стояв у залитій сонцем аудиторії, як на вершині, до якої довго йшов. З вікон аудиторії видно було, як до університету підходили тисячі юнаків і дівчат — вчорашніх селян, робітників, наймитів. Я вдвлявся в їхні обличчя, згадував своє дитинство, юність і був переконаний, що вони подібні до дитинства і юності моїх ровесників, які заходять зараз до університету. Двері до нього нам, виходяч з народу, відкрила Велика Жовтнева соціалістична революція. Інакше й бути не могло.

Батько мій мав «вовчий паспорт», як неблагонадійний. Працював він сторожем на німецькій фірмі в Одесі. Жила наша сім'я в сторожці з 3 кв. м. Тут батько часто зустрічався з членами одеського революційного підпілля — Дідом Трохимом, Дідом Бур'яном. Поліція весь час слідкувала за нашою сторожкою.

Йшов 1917 рік. Навкруги говорили про революцію. Я добре пам'ятаю день, коли над газгольдером газового заводу і на трубі за-

воду РОПІТ замайорили червоні прапори. Революція! Було радісно і тривожно. Я, як і мої друзі з нашої вулиці, чекав, що зараз трапиться щось несподівано прекрасне. Але батько сказав: «За прекрасне ще треба боротись».

Він пішов у Червону Гвардію, а потім на фронт. Я ж розпочав свою трудову діяльність: ходив по дворах пиляти і колоди дрова людям,

***

ОДЕСА, ЩЕПКИНА, 12, ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТ, РЕКТОРОВІ

Вітаю колектив викладачів, студентів з 95-річчям з дня заснування нашого університету. Бажаю Вашому колективі дальших творчих успіхів на благо нашої любимой Батьківщини.

Адріатичне море, рейд Венеції.

Перший помічник капітана «Червонограда» ГОРЯІНОВ.

Із спогадів про давно минуле

Минуло 32 роки з того часу, як я закінчив Одеський університет (тоді інститут народної освіти), а спогади про студентські роки зберігаються з неослабною силою.

Дехто з нинішніх студентів висловлює незадоволення з приводу того, що доводиться водночас вчитися і працювати. А в наш час це було нормою.

Найкращі спогади збереглися у мене про професорів Кирилова, Тимченка (про останнього студенти говорили що це «ходяча енциклопедія»), Готалова, Третьякова, Гордієвського, доцента Міхневича.

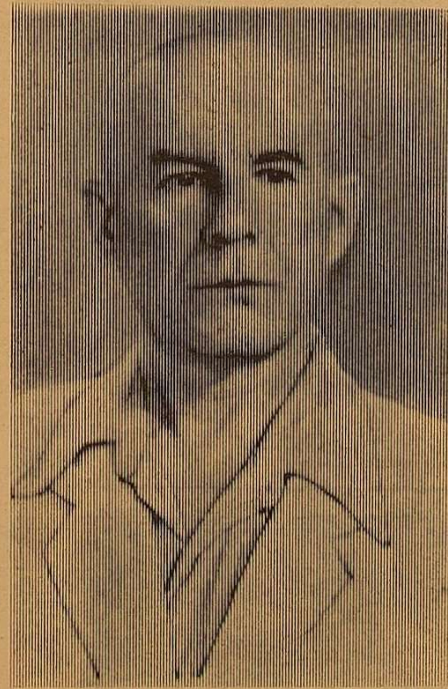
У великій пошані у нас були вчені нашої країни. Лекцій їхніх ми не слухали, але роботами широко користувалися. Це Єгоров з його класичним курсом диференціальної геометрії, Коялович, Коган, якому належали прекрасні курси з теорії визначників та основ геометрії, Ейхенвальд («Курс електрики»), Млодзевський, Жуківський, Жегалкін (тоді були його літографовані лекції), Єрмаков (саме йому належить честь популярного викладу багатьох теорем теорії ймовірності, це він одним з перших у 80-х роках зробив спробу популяризації і розповсюдження математичної освіти в Росії), Синцов, Пшеборський (курс аналітичної геометрії).

Ми завжди вникали в історію минулого фізико-математичного факультету нашого Новоросійсько-

го університету і знали деякі епізоди з його життя. Про один з них дозволю собі розповісти, гадаю, що він не позбавлений інтересу і користі.

Ректор університету Ярошенко спитав професора Слешинського, чи не міг би він прочитати новий для нього курс теорії ймовірностей. Професор дав згоду, і ректор запропонував йому приступити з наступного семестру до читання лекцій. Але від цього Слешинський відмовився, мотивуючи свою відмову тим, що тримісячного терміну для нього мало, він може підготуватися і приступити до читання лекцій лише через рік... Це зацікавило нас тому, що в наш час було мало професорів, а серед наших викладачів був один «енциклопедист», який брався за читання лекцій з різних розділів математики: майже кожну лекцію читав плутано, як слабенький учень, якого викликали до дошки. Як і слід було чекати, він був неуком в галузі історії розвитку математики в Росії. Судить самі, що це був за вчений, коли він міг говорити студентам: «В Росії не було великих вчених-математиків; правда, був більш-менш відомий математик Чебишов, але він не росіянин, а поляк, тому що ім'я його Пафнугій». «Знаючі історії математики не знав славнозвісного М. В. Остроградського, вьому світові відомої Софії Ковалевської, гіганта науки Н. І. Лоба-

чевського. Щоправда, таких виродків, як цей «універсал», в нашій університетській сім'ї більше не було.

Разом зі мною закінчили інститут 14 чоловік. Доля 9-ти з них мені не відома. З інших троє мають нагороду: двом присуджено звання відмінника народної освіти, а третьому, А. Гуртиху, звання заслуженого вчителя.

Слід сказати, що більшість моїх однокурсників не мали закінченої середньої освіти, а набували необхідні для вступу до інституту знання шляхом самоосвіти. Зрозуміло, яку велику радість викликала в нас надана нам можливість вчити-

ся у вузі. Почуття вдячності Радянській владі ніколи не залишало нас.

Багато уваги приділялося в наш час педагогічній практиці. Здійснювалася вона під безпосереднім керівництвом маститого методиста професора М. К. Щербини. До до рученої йому роботи він ставився сумлінно: він бував на уроці кожного з практикантів. Це було законом. Його аналіз уроку завжди відзначався конкретністю, небагатослівністю і залишав у кожного з нас глибоке враження. Професор старанно перевіряв також аналізи уроків практикантів, зроблені вчителями школи.

Якщо мені не зраджує пам'ять, резюме аналізу уроку практиканта подавалося вчителем у письмовій формі і додавалося до протоколу розбору уроку. Це зобов'язувало ще старанніше готуватись до уроків, а також привчало практиканта виділяти найважливіше з поміченого на уроці, позбавлятися непотрібного багатослів'я і найголовніше — своєчасно виправляти допущені помилки.

Багато води утекло з того далекого часу, а почуття вдячності до великих трудівників, сумлінних університетських вчителів моїх ніколи не слабне.

І. А. СКРИЛІВ,
вчитель математики школи № 117,
відмінник народної освіти.

носи в воду з Пересипу (в той час в Одесі не було води) і т. д.

В кінці квітня 1921 року я поступив на роботу до підрядчика «Корови» (Г. Крижанівського), який ще до революції «заправляв ділами» на судноремонтному заводі: підбирав худеньких хлопчаків і за невеличку плату примушував їх виконувати надзвичайно важку роботу: чистити котли від накипу, баластні цистерни. Лаз котла був вузький, працювати було важко, душно. Працювали майже круглодобово, терпіли жорстокі побої.

Пам'ятаю, як одного разу механік іноземного судна дав наказ підняти пари, хоч хлопчик-котло-чист застряв у котлі і не міг вибратися звідти.

Губком комсомолу, дізнавшись про наше життя, скликав конференцію молоді Одеси (вона проходила в тому будинку, де зараз міститься кінотеатр «Україна»). Ми виступати не вміли, говорили погано, але нас зрозуміли. «Корова» вимушений був погодитися на наш вимоги: 4-годинний робочий день і оплата праці, як дорослим. Це справило на мене велике враження.

В 1922 році я став комсомольцем, а в 1930 році — членом великої партії комуністів. З вересня того ж року (про це ви вже знаєте) я — студент Одеського державного університету.

В інституті фізхімату, з якого пізніше було створено хімічний факультет, не було своєї бази. Деякі заняття проводилися в приміщенні технологічного інституту, а також у фармінституті. У нас не було своїх лабораторій, реактивів. В січні 1931 року доцента Гапченка і мене командували в Харків і Москву для придбання хімреактивів і устаткування для хімічних лабораторій. Ми придбали необхідне устаткування і реактиви для лабораторій неорганічної, аналітичної і органічної хімії. Лабораторії обладнували студенти і викладачі.

На хімічному факультеті вчилися тоді 100 чоловік. Вчитися було нелегко. Невистачало підручників (були тільки закордонні), взимку аудиторії майже не опалювалися. Але кожний рік приносив перемогу. Росла кількість власних аудиторій. Ми вже вчилися за підручниками наших радянських авторів.

В наш час дуже добре була організована виробнича практика. Ми виїздили на практику в Дніпро в міста Рубіжне, Донсода, Слов'янськ. Як правило, на третій рік практики ми працювали вже змінними інженерами.

...25 років минуло з того часу, як я закінчив університет. А він і зараз стоїть переді мною молодий і прекрасний, як і ті незабутні роки, які я провів в ньому.

Університет! Він виправдав наші надії і сподівання. Світлом науки він освітив наш життєвий шлях, розкрив перед нами нові небачені горизонти.

З 95-річчям тебе, рідний університет!

В. О. ЯКИМЕНКО,
викладач харчового
технікуму.

Володимир Зінченко

Переклади з Тувіма

Сільськогосподарська пошта

(Закінчення. Початок в № 14).

УВАГА, УВАГА, пане Антоні Цибух з Вижовця Дольного на Шльондську Гурному. Ви пишете: «Я охоче зайнявся б вирощуванням буряків, але не знаю добре, для чого і як це робиться. Прошу детальних порад».

Дуже радий бути корисним панові. Буряки, або так звані бурячки, — це дрібно січена зелень бурякового кольору, яку ми кладемо на тарілці з лівого або правого боку від шматка зайця в сметані, що знаходиться в ній. Зайця з'їдаємо, бурячки ж, звичайно, залишаємо на тарілці і повертаємо назад на кухню. Отже, вони мають скоріше кольорове значення, так само (більше або менше), як і шпинат, з тією, однак, різницею, що шпинат — зелений. Вирощувати буряки дуже просто, і досвідчений землероб не матиме з ними морочки. Коли вони дозрівають, їх струшують з дерева, спершу ставлячи під ним драбинясті вози, щоб полегшити собі труднощі збирання. Потім молотять і віють, а хто має час — то й корчує. Викорчуваний буряк називається артишоком, але не скрізь, тому не дивуйтесь, якщо ваші знайомі будуть іншої думки. Інша користь, яку ми маємо від буряків, — це одержання борщу. Кістка з мозком і два гриби надають борщеві смаку. Поголосі про вироблення з буряків цукру і досі не є вірогідними. З точки зору науки, це досить сумнівно, вже хоча б тому, що цукор — білий, а буряки — червоні.

Певен, що після цих порад пан охоче візьметься за вирощування нашої поживної зелені. Про результати праці прошу повідомити за адресою, яка панові найбільше подобається.

з іншої причини. Думаю, що і цих порад для вас задосить.

**

УВАГА, УВАГА, пані Теодорина Бумська з Дордимал на Покутті! Ви пишете, що вівці і кози дивляться на вас недоброчинним оком і часто показують язика, тільки-но помітять вас. Нічим не можемо зарадити, аж поки не одержу вашої фотокартки, за повернення якої даю слово честі. Не виключено, що милі звірята мають рацію.

**

УВАГА, УВАГА! Редакція журналу «Крик столиці» просить мене повідомити по радіо всіх хліборобів, що вона вирішила їм допомогти тягловою силою і почала щодня з мухи робити слона. Там же молотиться січка поміркованих цін.

**

УВАГА, УВАГА, пане Яне Фістула з Кемдуновіца Помор'я. Ви пишете: «Як запеклий курій, хотів би зайнятися вирощуванням тютюну виключно для власного вжитку. Прошу порад». Дуже радий бути корисним Вам, пане. Купіть коробку цигарок і викришіть все, що в них є. Далі просушіть на відкритому вогні, потім вимолотіть, викорчуйте, прополіть, продренуйте, просійте через сито, виорайте перед хатою землю і, з бадьорою піснею на устах ідучи за плугом, висійте все те. Якщо через кілька місяців не виросте жоден кущ поганої махорки чи першосортного македонського тютюну, купіть знову коробку цигарок і знову висійте. Так робіть, аж поки не набридне.

Тоді вже купіть нову коробку цигарок і куріть, скільки душа запрагне.

Перші кроки в науковій роботі

Студенти-біологи, що спеціалізуються з фізіології тварин, виявляють великий інтерес до науково-дослідної роботи. Добре працює студентський науковий гурток, яким керує професор Р. Й. Файтельберг. На засіданні гуртка з цікавими доповідями виступили студенти III курсу І. Гловко — «Фізіологія травлення у промислових риб», К. Мережко — «Запровадження ультразвуку в медицині і фізіології», Т. Турук — «Запровадження біофізичних методів в біології».

Студенти IV курсу виступали тільки на засіданнях студентського наукового гуртка, а й підготували доповіді для міжвузівських наукових конференцій. Наприклад, В. Нетукова виїжджала на студентську наукову конференцію до Мінська, де прочитала доповідь про всмоктування амінокислот в кишечнику тварин. Для львівської наукової конференції надзвичайно цікаву доповідь про секрецію слинних залоз у овець підготувала Є. Боровицька.

Багато студентів брали участь в розробці наукової тематики кафедри по вивченню травних процесів у овець та в галузі електрофізіології (Т. Пойченко, В. Ільїна, М. Коновець, С. Довженко, Л. Горбенко, С. Демченко та інші).

До міжвузівського огляду студентських наукових робіт хороші роботи підготували В. Тараненко (IV курс) — «Вплив подразнення нервів на насичення крові киснем», Л. Заболотна (V курс) — «Вплив амінозину на діяльність серця по електрокардіографічних показниках» та Л. Фролова (V курс) — «Секреція шлунку під час різноманітних положень шлунково-кишкового тракту».

Під керівництвом кафедри студенти виконують науково-дослідну роботу не тільки в межах університету, а й в різних науково-дослідницьких установах міста, в лікарнях та на тваринницьких фермах. До цієї роботи залучені, головним чином, студенти заочного відділу.

Доцент Л. А. СЕМЕНЮК.

„ТЕРМІН ЗДАЧІ КУРСОВИХ...“

На філологічному факультеті ви можете побачити об'яву, яка обов'язково приверне вашу увагу:

«Захист курсових робіт на III курсі російського відділу відбудеться 10 травня».

Об'ява «мирно співіснує» з розкладом екзаменів. І таке становище не лише на III курсі російського відділу. Ще йде захист на III українському. Перед самими Травневими святами закінчився захист на II курсі російського відділу, а II український ще знаходиться в «стадії консультацій».

Розпочалися вже екзаменаційні «приливи і відливи» в коридорах геофаку, готуються до своїх пер-

ших заліків студенти фізмату...

Готуються до екзаменів і філологи, але перед ними ще захист курсових. Так, нелегке життя...

Як це трапилося? Очевидно, філологи діяли за принципом: «Навіщо писати і захищати курсові тоді, коли це можна й не захищати». Це причина суб'єктивна, а є й об'єктивна. В цьому році ви не знайшли б звичайного і неспокійного для очей студентів офіційного попередження: «Термін здачі курсових робіт — 1 квітня». Ось і вийшло: «Термін здачі курсових робіт — 10 травня».

Т. ТАМАРЧЕНКО.

Із записної книжки

Грицька МАКОГОНА

„ЧОМУ Ж ТИ МОВЧИШ?“

Сьогодні на філфаці почув, як один з студентів співав:

Твой голос для меня

И ласковый и томный.

Так почему же ты молчишь,

Подобно ночи темной?

Спитав, кому цей романс присвячується.

— Та нашому ж радіовузлові.

«КАБИНЕТ КЛАССОВЫХ ЯЗЫКОВ»

На заочний відділ філологічного факультету прийшов пакунок з контрольною роботою від Поштаренко О. Л. із с. Сичовки, Тарутинського району, Одеської області. На конверті акуратно виведено адресу: «Госуніверситет, кабінет класових мов». «Класових мов».

46—16=9!

8 травня із 46 студентів II курсу російського відділу філологічного факультету на лекції з української літератури були присутні 9.

— А де решта? — спитав викладач.

— 8 поїхали в Ужгород, 8 відсутні з поважних причин, а решта всі тут.

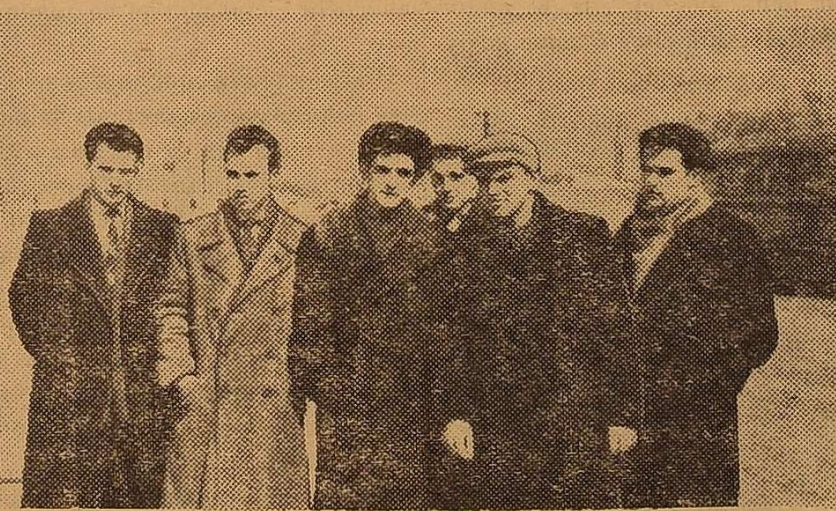
ПОПРАВКА

В № 11 (638) нашої газети від 7 квітня 1960 року в статті доцента М. В. Павлюка «До 90-річчя з дня народження В. І. Леніна» 2-й абзац треба читати так: «Доцент Сечкар'єв, який з 1924 по 1932 рік брав участь у редакції II та III видань Творів В. І. Леніна...» і далі за текстом. Абзац 4-й слід читати: «Навіть у важкий і напружений час перших років Радянської влади Ленін звертається в бібліотеку Рум'янцевського музею...».

* Шефи приїхали *

Фотонарис П. Іванова.

(Подається в порядку конкурсу на кращий фотонарис).

Прочитали цікаві лекції...

Співали задушевних пісень...

Танцювали запальні танці...

І поклали початок міцній дружбі.

Редактор В. В. ФАЩЕНКО.